

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีโครงสร้างการผลิตทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งประกอบด้วยโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในปัจจุบันผลผลิตการเกษตรมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะการผลิตปศุสัตว์ มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรโดยรวมของประเทศเป็นอย่างมาก จึงมีการส่งเสริมปศุสัตว์จากภาครัฐเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร และในปัจจุบันการปศุสัตว์ส่วนใหญ่คือการเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมจากการทำการเพาะปลูกพืช (สถิติการจัดประเภทอาชีพ, 2553 : ออนไลน์)

การเลี้ยงโคเนื้อเป็นปศุสัตว์อย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ จากปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคภายในและภายนอกประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ตามอัตราการขยายตัวของประชากร (สถิติการเกษตรของประเทศไทย, 2552 : ออนไลน์) การเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยเลี้ยงมากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรองลงมาคือภาคเหนือและในจังหวัดเชียงใหม่เป็นอันดับสาม รองจากจังหวัดตากและลำปาง โดยในด้านการตลาดจะมีตลาดนัดซื้อขายโค-กระบือและส่งขายโรงฆ่าสัตว์ ในจังหวัดเชียงใหม่นอกจากมีตลาดซื้อขายโค-กระบือ โรงฆ่าสัตว์และยังมีบริษัทที่รับซื้อโคเนื้อ เช่น บริษัทนอร์เทอ์ฟาร์ม เป็นต้น การเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดเชียงใหม่แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือเป็นโคเนื้อแบบธรรมดา และการเลี้ยงโคเนื้อสเต็กที่กำลังขยายตัวอย่างกว้างขวาง (กรมปศุสัตว์, 2551 : ออนไลน์) เนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำรายได้สูง ไม่มีปัญหาทางด้านการตลาด มีคู่แข่งน้อยกว่าการทำเกษตรในด้านอื่นๆ เพราะราคาโคเนื้อค่อนข้างที่จะแน่นอนมีตลาดมารองรับ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ ฤดูกาล และความต้องการเนื้อสเต็กมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากเนื้อสเต็กเป็นอาหารประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยม อีกทั้งเนื้อสเต็กยังมีคุณค่าทางโภชนาการเช่น โปรตีน วิตามิน ไขมัน และแร่ธาตุต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย (สำนักบริการวิชาการมหาวิทยาลัยบูรพา, 2553 : ออนไลน์) แต่การที่จะเลี้ยงโคเนื้อให้ประสบความสำเร็จได้นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะผู้ที่ต้องการเลี้ยงโคเนื้อต้องอาศัยประสบการณ์ ความรู้และความเชี่ยวชาญทางด้านการเลี้ยงโคเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสายพันธุ์และวิธีการเลี้ยงดูด้านอาหาร ด้านสุขภาพการดูแลสุขภาพ จะต้องสนใจเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้เนื้อสเต็กที่มีลักษณะตามที่ตลาดต้องการ โดยเนื้อโคจะต้องมีสีแดงสดปนกับเนื้อมันสีขาว เรียกว่าเนื้อแทรกมัน เพื่อนำมาทำเป็นเนื้อ

สแต็กที่ได้คุณภาพและความอร่อย (ดวงแก้ว บุญเลิศ, 2553 : สัมภาษณ์) จึงมีการส่งเสริมให้เลี้ยงโคเนื้อ เพื่อผลิตเนื้อสแต็กคุณภาพดีสนองความต้องการทางการตลาดของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการให้ความสนใจต่อการลงทุนที่จะประกอบธุรกิจการเลี้ยงโคเนื้อมากขึ้น (การเลี้ยงโคเนื้อ, 2553 : ออนไลน์)

ข้อมูลจากกรมปศุสัตว์และจากการสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่พบว่า การเลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงกันในครัวเรือน ซึ่งเลี้ยงกันไม่ถึง 10 ตัว จึงไม่มีระบบจัดการในการดูแลหรือการเลี้ยงโคเนื้อที่ดีพอ แต่หากเป็นระบบฟาร์มนั้นจะมีการดูแลโคเนื้ออย่างเป็นระบบ เช่น การให้อาหาร การฉีดวัคซีน รวมทั้งการดูแลรักษาความสะอาดในโรงเรือน การจัดการที่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องต้นทุนอาหาร การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ ประกอบกับประสบการณ์องค์ความรู้เกี่ยวกับโคเนื้อ ซึ่งผู้ศึกษาต้องการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดเชียงใหม่ ในฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีการจัดการต้นทุนที่ดี และเลี้ยงโคเนื้อจำนวนมากเพื่อทำเป็นธุรกิจโคเนื้อ จึงเลือกศึกษาข้อมูลจาก ดวงแก้วฟาร์มโดยมีคุณดวงแก้ว บุญเลิศ เป็นเจ้าของฟาร์ม ที่ตั้งอยู่ 168 หมู่ 5 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในตอนแรกคุณดวงแก้ว บุญเลิศ ได้เริ่มเลี้ยงโคเนื้อแบบธรรมดา ก่อนตั้งแต่ปี 2546 และเปลี่ยนมาเลี้ยงโคเนื้อแบบสแต็ก เมื่อปี 2549 โดยเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 60 ตัว เพื่อจำหน่ายให้กับ บริษัท นอร์ทเทออร์ฟาร์มเป็นบริษัทที่รับซื้อและได้ทำการประกันราคาไว้ ดวงแก้วฟาร์มเป็นฟาร์มแห่งเดียวที่อยู่ใน อำเภอ-สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นที่มาของความสนใจในการศึกษาถึงศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงโคเนื้อของคุณดวงแก้วฟาร์ม ซึ่งเป็นฟาร์มที่เลี้ยงโคเนื้อเพื่อนำมาทำเป็นเนื้อ สแต็ก โดยที่ผู้ศึกษานำเน้นการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงโคเนื้อของคุณดวงแก้วฟาร์ม เนื่องจากต้นทุนในการเลี้ยงสูง ประกอบกับผลตอบแทนที่ได้รับก็สูงด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการผลิตโคเนื้อ การคำนวณต้นทุนการผลิตโคเนื้อและผลตอบแทนที่ได้รับ เพื่อเป็นประโยชน์แก่เจ้าของฟาร์มและผู้สนใจในการใช้ตัดสินใจในการทำฟาร์มโคเนื้อ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงโคเนื้อ กรณีศึกษา ดวงแก้วฟาร์ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนทำฟาร์มโคเนื้อ ในอนาคต

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนทั้งสิ้นในการเลี้ยงโคเนื้อรวมถึงต้นทุนที่ซื้อโคเนื้อมาเลี้ยง ประกอบด้วย วัสดุคิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต

ผลตอบแทน หมายถึง รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย หรือผลกำไรจากการลงทุนเลี้ยงโคเนื้อ

ดวงแก้วฟาร์ม หมายถึง ฟาร์มเลี้ยงโค ที่ตั้งอยู่ 168 หมู่ 5 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โคเนื้อ หมายถึง โคพันธุ์ต่าง ๆ ที่เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร เป็นโคที่มีเนื้อมาก และมีคุณภาพของเนื้อดี